

LETNO III.

NOVEMBER 1964

ŠTEVILKA 11

Svečano proslavljen OBČINSKI PRAZNIK

PRAZNOVANJU OBČINSKEGA PRAZNIKA DAJEJO LETOS POSEBNO OBELEŽJE VELIKE PRIDOBITVE OBČANOV, SAJ SO BILI DO 19. OKTOBRA GOTOVI KAR TRIJE POMEMBNI OBJEKTI, NOVA OSEMLETKA IN POŠTA V CERKNICI TER PLANINSKI DOM NA SLIVNICI.

DNE 19. OKTOBRA, NA DAN OBČINSKEGA PRAZNIKA, JE BILA OBČINSKA SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE CERKNICA IN OBČINSKEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE POD PREDSEDSTVOM PREDSEDNIKA OBČINSKE SKUPŠČINE FRANCA KAVČIČA. SLAVNOSTNE SEJE SO SE POLEG ODBORNIKOV IN OSTALIH GOSTOV UDELEŽILI TUDI DRAGICA ROME, PREDSEDNICA REPUBLIŠKE SKUPŠČINE IN CERKNIŠKA ROJAKINJA, NAŠI POSLANCI GABROVŠEK LUDVIK, VESEL MIRO, PLOS TONE, BOROVAC MILENA, NADALJE PREDSEDNIK OKRAJNE SKUPŠČINE MARKO BULC IN PREDSEDNIK SKUPŠČINE LOGATEC OTMAR OBLAK TER VSI DRUŽBENO POLITIČNI DELAVCI NAŠE OBČINE.

Ob 100-letnici cerkniške šole je bila na proslavi prikazana krošnica šole
(Foto Žnidaršič)

Predsednik Franc Kavčič je v govoru orisal zgodovino 19. oktobra, ko je bil na ta dan pred 22 leti izveden na Notranjskem prvi večji napad na okupatorja in sicer na okupatorsko postojanko v Ložu in istočasno tudi na postojanko v Bezuljaku. Legendarni napad na Lož je 19. oktobra 1941.

leta vodil pozneje padli komandan in narodni heroj Ljubo Šerčer. Od tedaj so se vršili stalni napadi na okupatorja in njegove pomagače na Notranjskem. Rezultat dela prvih komunistov še iz časa stare Jugoslavije je tudi to, da je bilo v Loški dolini prvo osvobojeno ozemlje na Notran-

skem. To veliko in herojsko borbo ljudi naše občine lepo odražajo nepozabni liki kar sedmih narodnih herojev, ki jih je dala po obsegu majhna, a med narodnoosvobodilno borbo velika Notranjska zemlja.

V devetnajstih letih socialističnega razvoja naše občine sta v tem delu Notranjske zrastla dva industrijska giganta: Lesno-industrijski kombinat »Brest« v Cerknici in Kovinoplastika v Ložu; spominjam pa se še vsi, da so pred vojno v naši občini obstajali samo primitivni žagarski obrati in »furmanski« vozovi, je podaril v govoru predsednik Franc Kavčič. Ves ta razvoj pomeni, da je sedaj zapostenih štiri tisoč ljudi, ki ustvarjajo 12 milijard bruto produkta ter 5 in pol milijarde narodnega dohodka. Uspeh je tudi, da smo se vključili z 2 mili-

jah, pri razvijanju delitve dohodka po delu in osvobajanju občina od mezdne miselnosti.

Veliki rezultati so dosegjeni na področju poljedelstva, saj smo letos samo na družbenih posestvih pridelali 200 vagonov krompirja, kar je pred kratkim predstavljalo dveletno proizvodnjo.

Tako kot dosegamo pozitivne rezultate na področju industrije, kmetijstva in trgovine, pa orjemo prve brazde v turizmu, saj odpiramo vedno nove in moderne turistične in gostinske obrave.

Predsednik skupščine Franc Kavčič je še povedal, da visoki cilji, za katere so se ljudje naše občine žrtvovali, niso bili zaman, saj občani, posebno mlada generacija, že uživajo sadove socialistične graditve našega gospodarstva. Nove tovarne, nove trgovine,

Predsednik občinske skupščine Franc Kavčič govorji na slavnostni seji občinske skupščine o pomenu občinskega praznika. Poleg njega sta predsednik občinskega zbora Franc Kranjc in predsednik zbora delovnih skupnosti Tone Gornik

M. D.

Iz skupščinske beležke

Občinski zbor in zbor delovnih ljudi je izvolil za novega poslanca v okrajin skupščini in Božidarja Rajčeviča, ker je dosedanji poslanec Janez Volč odstopil.

Krajevne skupnosti Cerknica, Begunje in Grahovo so doobile na zadnji seji soglasje k ustanovitvi; tako imamo sedaj z Rakom in Loško dolino pet krajevnih skupnosti. Nadalje so odborniki obravnavali gospodarjenje v preteklih osmih mesecih, rebalans proračuna za leto 1964, statut in odlok sklada za prezivnin-

sko varstvo kmetov. Podana je bila informacija o ustanovitvi službe pravne pomoči in o delu poravnalnih svetov na področju občine. Komisija, ki je pregledala poslovanje gostinskega podjetja v Cerknici in lesnega podjetja »Gaber« Stari trg, je podala poročilo o ugotovitvah na kar se odborniki zaradi kritičnega stanja po široki razpravi sprejeli sklep o prisilni upravi v gostinskem podjetju Cerknica. Podjetju Gaber pa so dali priporočilo, da se združi z ljubljansko Lesnino.

jonoma dollarjev v mednarodno delitev dela.

Ni zapostavljati tudi uspehov, ki so dosegjeni pri razvijanju delavskega in družbenega samoupravljanja, uspehov, ki so dosegjeni v gospodarskih organizaci-

ne, stanovanja, vse, kar smo zgradili, nam govori, da nasledno nadaljujemo idejo in cilje herojev, ki so padli, da tim hitreje zgradimo socialistično družbo tudi v naši občini.

Dane Mati

Gospodarstvo ob koncu tretjega četrtletja 1964

V DEVETIH MESECIH LETOŠNJEga leta so bili v gospodarstvu dosegzeni pomembni uspehi, tako v odnosu z istim obdobjem v letu 1963, kakor tudi s tekočim planom.

Celotni dohodek je bil ustvaren v višini 7.548 milijonov dinarjev, kar je 19% nad lanskim rezultatom in 4% nad ustreznim delom letnega plana. Ta pokazatelj bi bil lahko ugodnejši, če bi gospodarske organizacije uspele v večji meri izterjati svoje dolžnine. Koncem septembra so imele namreč 11% vseh izdanih faktur neplačanih, kar predstavlja skoraj milijardo dinarjev. Odstotno na svoj promet ima največje terjatve gradbeništvo - 29%, tem komunala - 24%, obrt - 21% in industrija - 11%. Planske naloge so uspešno izvajale skoraj vse organizacije, izjema je Gostinstvo Cerknica, kjer glavna sezona ni bila izkorisrena po predviđanjih (vloga cen, organizacijske pomankanljivosti), Pekarna Cerknica, ki je prenehala s pogodbennim mletjem žit in Center obrti Cerknica, ki izkazuje kar 35% neplačanih računov. Med panogami vodi industrija, ki ima poleg najvišjih rezultatov znotraj dejavnosti tudi najvišjo udeležbo v skupnem gospodarstvu.

Na doseženi celotni dohodek je v glavnem vplivala uspešna industrijska proizvodnja. Od lani je

bila višja za 28%, s čimer je bil devetmesečni plan presežen za 8%. Obe stroki, tako lesna kot kovinska, sta dosegli visoko ravnen proizvodnje; to sta dosegli s pospešeno izdelavo raznega okovja in ostalih izdelkov iz plastičnih mas ter ivernimi ploščami, večjim in manjšim pohištvo ter kuhinjskimi garniturami. Količinska proizvodnja bi bila nedvomno še višja, če je ne bi spremljali negativni činitelji, kot so: redukcija električnega toka, pomanjkanje reprodukcijskega materiala in pomanjkanje obratnih sredstev. Obratna sredstva so primanjkovala predvsem v kovinskem podjetju, kjer je potekala 21% višja proizvodnja celo ob manjših obratnih sredstvih, kakor v preteklem letu.

Letni plan izvoza lesnih izdelkov v okviru kombinata Brest je bil dosegzen s 66%, kar je nekaj več kot 1,5 milijona dolarjev. Medtem ko se je izvoz pohištva gibal v okviru planskih postavk, pa izvoz desk ni potekal po načrtu zaradi omejitev dobav v Italijo (preusmerjanje na nova tržišča).

Blagovni promet v trgovini na drobno je bil od lani višji za 20%, pri čemer igrajo pomembno vlogo cene. Povečala pa se je tudi količinska prodaja, predvsem potrošnih artiklov z večjo vrednostjo (pohištvo).

Gostinski promet je od lani narastel za 18% in to predvsem v družbenem sektorju. Tudi pove-

čani turistični promet gre na račun družbenega sektorja (Rakov Škocjan); od lani je obiskalo naše kraje 62% več gostov, nočitev pa je bilo z 55% več. S tem je bil letni plan že v devetih mesecih izpoljen.

Ekonomske dosežki in pa načrstanje cen potrošnim artiklom so bistveno vplivali na gibanje osebnih dohodkov v letošnjem letu, zlasti še v tretjem tromesečju. Do konca avgusta je znašal povprečni osebni dohodek zaposle-

nega 38.000 din, samo v avgustu 42.200 din. Dosedanje povprečje je višje od lanskega za 34% v zadnjem tromesečju pa so se osebni dohodki toliko dvignili, da je letošnje povprečje večje le še za 19%. Dinamika gibanja osebnih dohodkov zaposlenih izven gospodarstva še vedno ni dosegla gospodarskega nivoja, kjer so osebni dohodki v povprečju višji za 22%, izven gospodarstva pa le za 12%.

UsD

Občinski komite ZKS je široko zastavil program dela

Na nedavni seji občinskega komiteja ZKS so komunisti ocenili dosedanje delo in na osnovi ugotovitev napravili program dela do decembra meseca. V svojem delu bi predvsem obravnavali predlog statuta ZKS, nadalje bi z gospodarstveniki pregledali, kako se v praksi izvajajo priporočila in poslovni instrumenti, ki jih je dal izvršni svet. Ugotovili bodo, na kakšen odmev so prišli zaključki, ki so bili sprejeti na vrsti posvetovanj v predkongresni aktivnosti komunistov. Ti so se nanašali na smer intenzivnega koriščenja kapacitet, na koriščenje notranjih rezerv, več izmen, kvalitetnejšo organizacijo proizvodnje, izboljšanje tehnoloških postopkov itd. S kmetovalci bodo razprave, ki bodo dale poudarek krepitvi lastne proizvodnje na eni strani, na drugi proizvodnemu sodelovanju med zasebnim proizvajalcem in kmetijsko zadrugo. Na teh posvetovanjih bi dali poudarek, kako je pozitivna specializirana kmetijska proizvodnja tudi za zasebne kmetovale.

Ker se turizem sedaj hitreje razvija, bi dali priporočila za širše razprave o turizmu na tribunah občanov.

O uveljavljanju pravilnikov in nagrajevanju je bilo že precej razprav. Pokazali so se lepi rezultati na Brestu, kjer so uvedli nagrajevanje strokovnih služb, sedaj potekajo razprave o nagrajevanju tudi v Kovinoplastiki. Na enem od posvetovanj bodo ta pozitivna prizadevanja ocenili in jih skušali prenesti tudi na ostale gospodarske organizacije, ki imajo še vedno stare oblike nagrajevanja.

V tem času bodo obravnavali tudi uveljavljanje samoupravljanja v družbenih službah, kjer bi temeljitev obdelali šolstvo in zdravstvo. Gre za sistem nagrajevanja, če se njihovo delo da meriti in temu primerno nagrajevati.

Pri uveljavljanju statutov se kaže še precej odstopanj, ker organizacije ne izvajajo v popolnosti njihovih dolčil. V občini imamo vrsto sklepov in odločitev, ki niso bile v skladu s spremenjnim statutom. Prišlo je do odstopanj v odnosih na delovna razmerja, sprejemanje in odpuščanje delavcev, odnose do kadrov, tehnologije, do članov ZB. Zaradi tega bo na posvetovanjih obravnavana vloga statutov in njihovo izvajanje v praksi.

Organizirani bodo aktivi mladincev na Rakeku, v Cerknici in Starem trgu, na katerih bi razpravljali o teoretičnih vprašanjih, ki se pojavljajo v ZK. Pripravljeni bosta tudi dve večerni politični soli, od katerih bi se ena takoj začela in že decembra končala. To bi obiskovali komunisti, ki bodo kadrovani v občinski komite in za sekretarje osnovnih organizacij. Drugi razred pa bi začel s poukom po VIII. kongresu ZKJ, kjer bi že obdelali nov program.

M. D.

Letna konferenca mladinskega aktiva tovarne pohištva ,BREST' Cerknica

Mladinski aktiv Tovarne pohištva Brest - Cerknica je dne 3. oktobra 1964 zasedel na svoji redni letni mladinski konferenci v sejni dvorani skupnih služb Kombinata. Pripravljalni odbor aktiva je na svoj letni shod povabil tudi goste iz tovarne upognjenega pohištva Stol-Kamnik, Kovinoplastike iz Loža in svojega obrata iz Martinjaka ter se tako oddolžil njihovemu vabilu na svoje mladinske konference.

Konferenco je otvoril predsednik mladinskega aktiva tovarni Marjan Kink ter v svojem poročilu podal okviren pregled dela mladinskega aktiva v preteklem letu. Kakor je že navada, so vložili največ truda v organizacijo aktiva mladinci-sportniki, saj so na raznih tekmovanjih po občini, kakor tudi izven nje, zavzeli zelo dobra mesta. Zelo zaželeno bi bilo, da bi se v letu, ki je pred nami, tudi ostala vsespolna dejavnost v mladinskem aktivu izboljšala, ne samo na področju športa, temveč tudi na polju kulturne, prosvete in ideološke smeri udejstvovanja mladih.

Prišlo smo do sklepov, da se mora naš mladinec, bodoči nosilec delavskega samoupravljanja spoprijeti z najtežjimi problemi in nalogami, katere mu nalaga socialistična skupnost in naša družbena ureditev. Skratka, postati mora strokovnjak na delovnem mestu, katerega upravlja, poleg tega pa mora biti razgledan tudi na ostalih področjih, katera so temelji za razvoj in kre-

pitev socializma. Da bi se to dejansko lahko uresničilo, je vodstvo kombinata žrtvovalo že težke investicije za organizacijo prosvetnih ustanov, katere se bodo zavzele za zavestno izšolanje mladega človeka-proizvajalca. V ta namen je podjetje organiziralo niz tečajev za kvalifikacijo svojih delavcev na njihovih delovnih mestih, dalje večerno osemletno solo, srednjo lesno šolo in dopisno tehnično šolo za strojne tehnike. Letos pa se je vodstvo kombinata prvič odločilo za večerno višjo lesno solo-fakulteto, katera bo omogočila srednje izšolanemu kadru nadaljnje

širjenje znanja v poklicu, katerega zahteva lesno predelovalna industrija. Cilj mladega človeka je, in bo tudi ostal, da bi po svojih najboljših močeh in možnostih prispeval k razvoju in nadaljnemu prosperiranju podjetja, v katerem je zaposlen.

Zal je treba povedati tudi to, da je mladinska organizacija TP-Cerknica vedno le stagnirala, spodbujajoče pa je, da mladinec končno le začuti pravi odnos do uveljavitev na svojem delovnem mestu, katerega mu nudi na vsej širini sodobna ureditev in vodenja podjetja, prišel do svojega cilja — samoupravljanja.

Izboljšani pogoji za izvajanje obrtniških storitev

DELAVCI BODO PO URAH LAJKO PREVZEMALI DELA V IZVAJANJE, ČE BODO TO PRIJAVILI OBČINSKI SKUPŠČINI IN PLAČALI MINIMALNO STALNO DOHODNINO.

Na zadnji seji občinske skupščine so odborniki sprejeli odlok o dohodninah v stalnem znesku, katere naj bi plačevali osebe, ki se ukvarjajo z obrtnimi storitvami kot postranskim poklicem. Odslej bodo občani lahko po delu v gospodarski organizaciji prevzemali dela, katera bodo izvrševali v prostem času, s tem da bodo plačevali stalno letno dohodnino.

Krojači, šivilje, čevljariji, sedlarji in tapetniki bodo plačali na leto 5 tisoč dinarjev. Mizarji, kolarji in tesarji 15 tisoč ter vsi ostali 20 tisoč dinarjev na leto. Če se ukvarjajo s takimi storitvami občani, ki so starejši od 60 let ali vojni in delovni invalidi, se jim zmanjša plačilo dohodnine za 30 odstotkov. Navedene pogoje lahko koristijo osebe le tedaj, če ne delajo s tujo delovno silo.

Odborniki so po široki razpravi odlok sprejeli s pričakovanjem, da bo vse dosedanje tako imenovano »šušmansko« delo dano na pravilno osnovo.

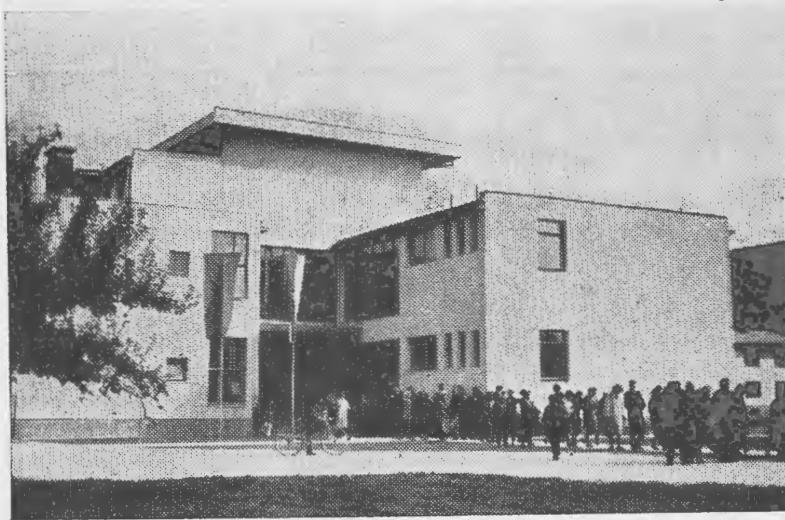
M. D.

Osnovna šola v Cerknici ODPRTA

NA SVEČANOSTI OB ODPRTJU ŠOLE JE GOVORIL POSLANEC REPUBLIŠKE SKUPŠCINE LUDVIK GABROVŠEK IN PREDSEDNIK SVETA ZA ŠOLSTVO OBČINSKE SKUPŠCINE ANDREJ HRBLAN.

Leta 1960 so se začela dela na novi osemletki in se zaradi po-manjkanja sredstev v 1961. letu končala. Do tedaj je bilo investiranih 41 milijonov dinarjev. Čez dve leti je SGP »Gradišče« ponovno začelo graditi in porabilo do zgraditve še preko 100 milijonov dinarjev, ki jih je preskrbel Občinska skupščina s pomočjo poslanca Ludvika Gabrovška in Mira Vesela ter z razumevanjem kombinata »Brest« Cerknica.

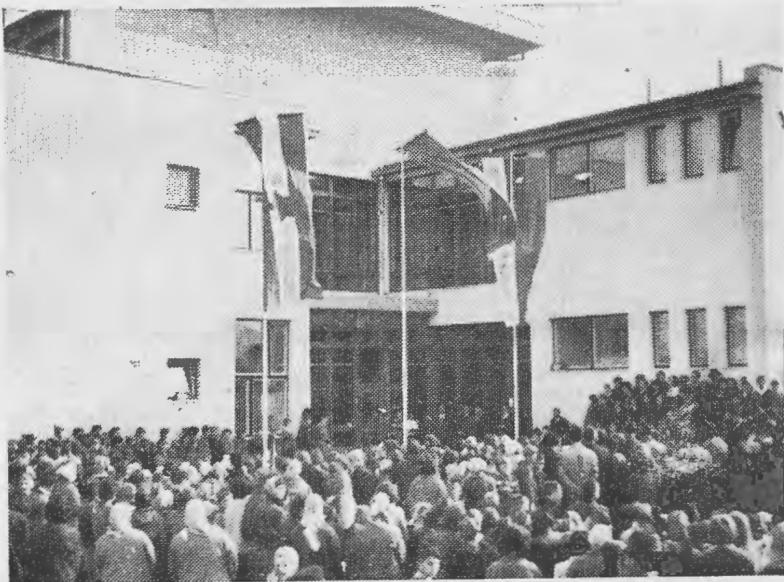
Predsednik sveta za šolstvo pri skupščini Andrej Hrblan se je ob otvoritvi zahvalil Cerkničanom in občanom iz okolice, ki so zbirali

Cerkničani so z navdušenjem ogledovali novo šolo, za katero zatrjujejo, da je izredno lepo narejena in udobna

(Foto Žnidaršič)

sredstva za zidanje šole, saj je Krajevna skupnost Cerknica zbrala za šolo 20 milijonov dinarjev. Zahvalil se je tudi kolektivu SGP »Gradišče« za veliko razumevanje in hiter tempo gradnje v zadnjih mesecih. Nova stavba ima deset učilnic za redni pouk, dve učilnici za tehnični pouk, eno za fiziko in kemijo, eno za risanje in petje ter ku-

Svečanosti ob otvoritvi nove šole se je udeležilo veliko število občanov. Kulturni program je pripravil Zavod za glasbeno vzgojo »Fran Gerbič« iz Rakeka

(Foto Žnidaršič)

hinjo za pouk gospodinjstva. Andrej Hrblan je na kraju želel, da bi mlade generacije pridno koristile novo šolo za pridobivanje čim večjega znanja, katerega bodo tako potrebovali v gospodarskih organizacijah in v družbi, kamor jih bo vodila življenska pot.

M. D.

Mlada pionirka se zahvaljuje za novo šolo in obljubi, da jo bodo pridno koristili. Na sliki od leve: ravnatelj šole prof. Janež, predsednik sveta za šolstvo Hrblan Andrej, poslanec republiške skupščine Ludvik Gabrovšek in predsednik občinske skupščine Franc Kavčič

(Foto Žnidaršič)

Klubski večer mladinskega aktivita Tovarne pohištva 'Brest' Cerknica

Mladinski aktiv TP BREST Cerknica je dne 13. 10. 1964 ob 20. uri priredil prvi klubski večer, ki je na vsespolno zadovoljstvo občinstva, kakor tudi organizatorja — odlično uspel, če računamo s tem, da mladinski aktiv ni imel dosedaj s tako obliko kulturnega življenja še nobenih izkušenj.

Klubski večer je obsegal štiri točke in sicer:

1. Občinski praznik občine Cerknica, čigar datum praznovanja je posvečen nemudemu in zelo uspešnemu napadu partizanov na mesto Lož;
2. Cerknica — nekoč in danes;
3. Bedrijv Smetana — sodobnik Frana Gerbiča, našega rojaka iz Cerknice;
4. ples.

Zahvala, da je ta nova oblika kulturnega življenja mladinskega

aktivita popolnoma uspela, gre v glavnem tov. Dušanu Trošovšku, ki je skrbel za samo povezavo med posameznimi točkami, tov. Francu Tavžiju za njegovo zanimivo podajanje zgodovine cerknice, tov. Janezu Otoničarju za izčrpno podajanje teme o največjem češkem skladatelju in Janezu Lavrenčiču za podajanje o temi »Napad na Lož«.

Mladinski aktiv se dobro zaveda, da bo moral v prihodnje organizirati še več podobnih načinov kulturnega izživljavanja, zato želi pritegniti v svoj krog dejavnosti čim več članov-mladincev, kakor tudi ostalih starejših tovarišev, ki so nam v naši prvi skupni manifestaciji dali odličen zgled organizacije podobnih prireditv.

J. Š.

Konferanca mladine v »Kovinoplastiki« Lož

Pred kratkim je bila v klubskih prostorih pod kino-dvorano v Starem trgu redna letna konferanca aktivita ZMS našega podjetja. Na konferenci, kateri je prisostvovalo precejšnje število mladincev, smo pregledali delo aktivita ZMS v preteklem letu in se pogovorili o bodočih nalagah mladine.

Za uspešno nadaljnje delo mladine je potrebno, zlasti v zimskih mesecih, organizirati seminarje za člane sekretariata aktivita in vodje posameznih komisij, kajti od sposobnega vodstva je v večji meri odvisno delo celotnega mladinskega aktivita. Zato bo idejno-vzgojna komisija pri aktivu organizirala seminar in več zanimivih predavanj. Nadaljevali bomo z organizacijo klubskih večerov v različnih oblikah. Tako v zabavnem smislu, gledanjem pomembnejših televizijskih oddaj, predavanj z barvnimi diapositivimi in organizacijo dramskih del, zlasti enodejank in podobno.

Ta praksa je že sedaj pokazala vidne rezultate. Pri organizaciji dveh zabavnih klubskih večerov, katerega je do sedaj organiziral aktiv ZMS, so bili mladinci zelo zadovoljni in so izražali željo,

naj bi organizirali podobne večere mesečno.

V preteklem letu skoraj ni bilo čutiti posebnega sodelovanja z drugimi mladinskimi aktiviti v komuni ali izven nje. Zato bo mladinska organizacija temu vprašanju v bodoče posvetila več pozornosti. Z obiski in izmenjavo mnenj si pridobimo bogate izkušnje, katere s pridom uporabljamo pri svojem nadalnjem delu. Vsekakor bo potrebno v bodoče še tesnejše sodelovanje s sindikalno organizacijo, zlasti pa počitniško družino v podjetju, kajti skupno bi lahko organizirali še več raznih izletov in poslali na letovanje še več mladincev kot v letu 1964.

Na letni konferenci smo poleg omenjenega govorili še o izboljšanju medsebojnih odnosov, kakor tudi do dela, pozitivni športnega življenja, rekreaciji, strokovnem izpopolnjevanju in podobno.

Izvoljenih je bilo tudi 9 mladincov v sekretariat aktivita, za predsednika aktivita ZMS je bil ponovno izvoljen Lado Mulec za sekretarja Vera Antončič za blagajnika pa Marija Turšič. LoK

Kakšne so trenutne študijske naloge inženirskega teama

V sklopu razvojnega sektorja kombinata deluje grupa strokovnjakov, imenovana inženirski team (izgovori: tim), katerih naloga je študij perspektivnega razvoja kombinata. V čem je trenutno njihovo delo, nam bo povedal naslednji sestavek.

PLOSKOVNO POHIŠTVO — TOVARNA POHIŠTVA CERKNICA

Trenutna študijska naloga teama je obsežna in odgovorna. Pričeta studija mora dati in potrditi smer pravilnega razvoja tovarne ponuštva. Teamska delo resuje vprašanja kompleksno, vendar veja za vsako poslovno enoto nekaj specifičnega, nekaj značilnega. TPC se s svojo kapaciteto v vedno vecjem obsegu vklaplja v mednarodno delitev dela. Ce hoce torej obdržati te zunanjne pozicije, mora razvoju slediti nelehno. Mora si zagotoviti sodobno tehnologijo in perspektivne, ter za tržisce sprejemljive surovine in materiale. Zunanji izgled naših izdelkov ima preko 30 % orehovega turnirja. To njem je še kar naprej tudi povprasevanje. Vendar ga po drugi strani na trgu že primanjkuje. Kvalitetno, količinsko in poceni zadovoljiti potrebe tovarne je že danes otežljeno. Zato je v pripravi elaborat za tiskarno. S tiskom pridobivamo mnogo vrst površinske obdelave. Mi se bomo v zacetku omejili na tisk oreha, morda še kaksne druge drevesne vrste. Vendar dejstvo je, da les ohranja svojo topino. Mi spremjamamo le tekstu in barvo. Ali ni to deloma slučaj tudi pri luženju lesa? Gre praktično za novo vrsto količinske obdelave. To narekuje precejšnje tehnološko organizacijske in druge študije. V TPC je potrebno preveriti zmogljivost masivne proge v odnosu na potrebe tiskanega pohištva in tudi zmogljivost montaže z ozirom na vključitev gotovih tiskanih elementov v montažo. Tudi komunikacije med posameznimi dejavnostmi tehnologije je potrebno nakazati. Vse mora biti osnovano na izračunu in realnem gledanju ter na naših bogatih izkušnjah in prakse. Team mora za celotno dogajanje v kombinatu najti posluh. Zato se morajo tej specifičnosti iz TPC prilagoditi. Naloga je torej obsežna in odgovorna. Precej truda bo še potrebno vložiti. Kako pa bo dejansko končno vse izgledalo, je zaenkrat težko reči. Ne bomo nestrpni.

MASIVNO POHIŠTVO — TOVARNA POHIŠTVA MARTINJAK

Perspektivni razvoj tovarne pohištva v Martinjaku narekuje bistveno spremembo tako v assortimentu, kot v tehnologiji. Preorientacija je pogojena z več cipitelji, ki predstavljajo skupaj močan argument in tako še bolj utemeljuje spremembe. Če primerjamo letošnjo porabo surovine 70.000 m³ bukovine s proizvodnjo, ki znaša letos cca 700 milijonov din, dobimo odnos 1.000 m³ na 100 milijonov bruto produkta. Perspektivno se zahteva, da mora tovarna leta 1968 proizvesti dva-krat toliko. Za tolikšno proizvodnjo bi porabili 14.000 m³ bukovine.

K tej količini moramo dodati še porabo bukovine iz TPC, ki znaša minimalno 3.000 m³, skupaj 17.000 bukovega žaganega lesa. Razvoj sleherne tovarne je tesno povezan na surovinsko bazo. Za naše gravitacijsko območje je značilno, da je porasla z iglastim drevojem, bukovine je malo, pa še ta je slaba. Po podatkih GČ Potočna smemo pričakovati, da bomo čez nekaj let dobili tri do štiri tisoč m³ bukovega žaganega lesa. Razliko 13.000 m³ bi morali iz nakupa.

Razumljivo je, da se tovarna ne more opirati na tako kritično surovinsko bazo. Smer preorientacije nam nakazuje tudi tržišče. Opoznamo, da je tudi pohištvo danskega tipa doseglo kulminacijo in lahko pričakujemo zahteve po drugačnih oblikah. Izvod iz omenjene situacije vidimo v tem, da bomo proizvajali saj delno tudi artikel, kjer ne bo sudeležena samo bukovina, ampak pretežno iverne plošče, s katerimi je kombinat preskrbljen v zadostni količini. Kooperacija s tovarno ivernih plošč in bodočim obratom za oplemenitev ivirnih plošč se kaže perspektiva tovarne v Martinjaku. Po fiksiranju ustreznega assortimenta nas čaka še glavna naloga, proučiti tehnologijo in konstrukcijo ter izdelavo elaborata za rekonstrukcijo tovarne.

PRIMARNA PROIZVODNJA — INDUSTRIJSKA ŽAGA CERKNIČA IN ŽAGA STARÝ TRG

Z ozirom na situacijo gozdne proizvodnje, ki je predvidena s sedemletnim planom, je naša osnova naloga v čim boljšem izkorisčanju lesnih mas in s tem v zvezi čim kvalitetnejše izdelave proizvodov.

S tem v zvezi je potrebna čim sodobnejša ureditev in izpopolnitve obeh žagalcic za ekonomično proizvodnjo. Izkoristiti mo-

ramo vse pozitivne izkušnje drugih in jih prilagoditi našim potrebam.

Tu je misljena notranja mehanizacija žagalcic, ureditev zunanjega transporta za hlodovino in žagan les, mehanizacija skladišča lesa v kope, itd.

Cilj vseh izboljšav mora biti v boljšem ekonomskem učinku in boljši kvaliteti lesa.

TOVARNA IVERNTH PLOŠČ CERKNIČA

Smer razvoja tovarne ivernih plošč mora biti v nadaljnjem oplemenitiju. Dosežena je zadovoljiva kvaliteta in količina. Z ozirom na vedno večje potrebe kombinata, bo treba proizvodnjo delno povečati.

Vsi dosedanji načini oplemenitev z raznimi folijami niso imeli zadovoljivih kvalitetnih in ekonomskih pogojev, da bi resneje vplivali na smer razvoja pohištvene industrije v površinskem oplemenitiju. Z razvojem keramične industrije pa smo dobili načine oplemenitev, ki zagotavljajo kvalitetno in primerjalno z drugimi načini cenjen postopek in s tem v zvezi tudi cenejši končni izdelek. Dela na raziskovanju in prilagajanju našim potrebam so v pomeneku, da bi čimprej lahko pričeli z realizacijo zamisli o oplemenitenu ivirnih plošč.

ing. Novak Zmago, ing. Jurkovič Ivan, Stavdohar Stane, Hvala Franc

Poklicna šola bo pričela z delom

Sporazumno z Lesnoindustrijsko šolo v Škofji Loki je pri LJK »BREST« Cerknica ustanovljen oddelok poklicne šole za zaposlene. Šola bo delovala pod pedagoškim vodstvom Lesnoindustrijske šole. Predavatelji pa bodo iz vrst domačih strokovnjakov in osemletke Cerknica.

Oddelok šole je razdeljen v dve smeri in sicer za odrasle v starosti nad 20 let, ki se bodo šolali s tečaji in za mlajše, za katere bo organiziran strnjén pouk po tri meseca v rednem učnem letu, ki traja tri leta.

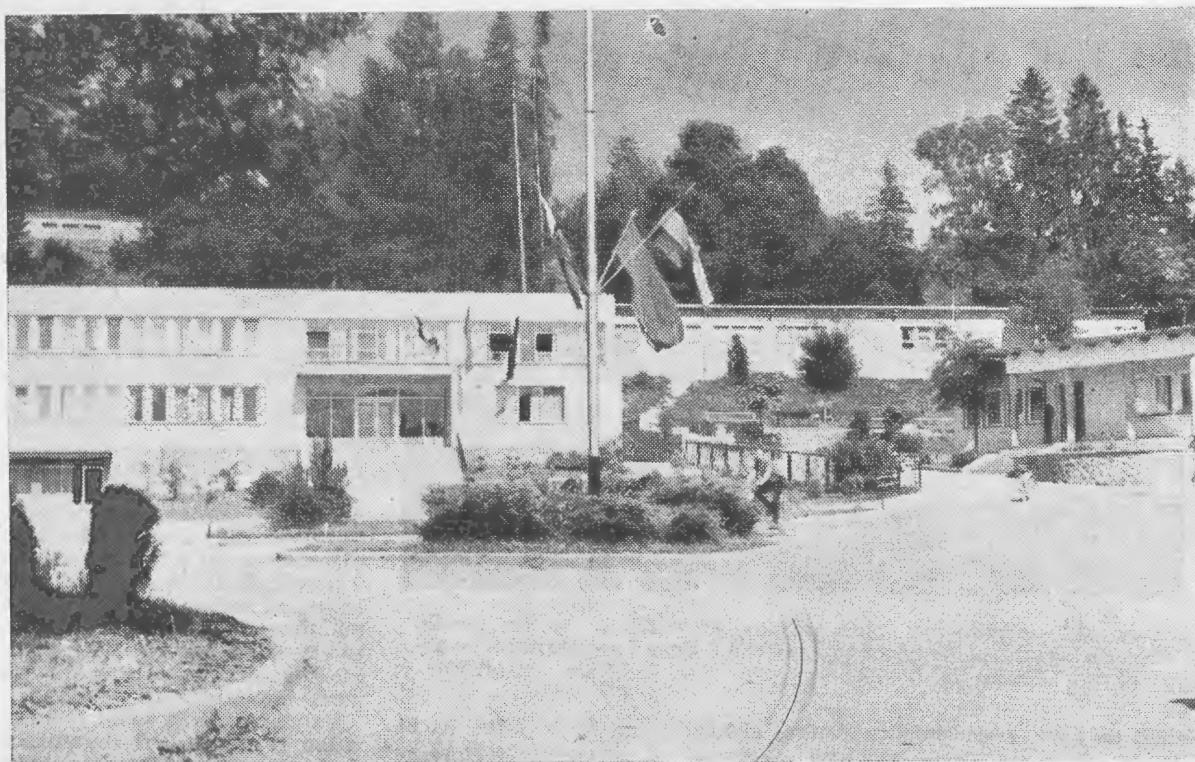
V šoli se bo usposabljal kader za proizvodnjo v poklicih kot so: strojni mizar, površinski obdelovalec, mizar-moniter in žagar.

Pričevanje na delovnem mestu bodo izvajali posebno za to delo usposobljeni instruktorji po prirejenih programih pričevanja za delovna mesta.

Trenutno je prijavljeno za redno šolo 25 kandidatov in sicer iz PE Martinjak 9, iz PE Cerknica pa 16.

Šola bo pričela z delom v začetku meseca novembra in sicer v prostorih stare šole Cerknica.

Pouk za odrasle pa bo organiziran predvidoma v mesecu decembru. Kandidatov je čez 50.

Prostor, na katerem stojijo upravna zgradba Bresta, delavska restavracija in kegljišče, je nekoč pokrival gozdni nasad, grmovje in razpadajoče stavbe. Iz tega je razvidno, da dobiva Cerknica iz dneva v dan lepši videz
(Slika in tekst Taf)

Doseganje družbenega plana v kombinatu Brest

Letošnji letni plan proizvodnje kombinata »Brest« znača po družbenem planu 4.100 milijonov dinarjev po prodajnih cenah francoske tovarna. Tako postavljeni plan predstavlja proti lanskemu dosegenu protizvodnji, preračunani po enakih cenah, povečanje za 10 %. Do konca meseca septembra je bil družbeni plan dosežen s 3.236 milijoni dinarjev ali z 79 %, medtem ko znača kumulativni plan za 9 mesecev 75 %. To pomeni, da je družbeni plan po dinamički presežen s 4 %. Družbeni plan in njegovo doseganje po poslovnih enotah izgleda v primerjavi z lanskim letom tako:

po prodajnih cenah fco tovarna v milij.

Poslovna enota	Dosež. proizv. 1963	Družb. plan 1964	Dosež. proizv. 1964	Indeksi
			4 : 2	4 : 3
TP Cerknica	1.199	1.400	1.150	96
TP Martinjak	633	650	575	91
TLI Stari trg	813	900	656	81
Iverka Cerknica	705	700	599	85
Zaga Cerknica	395	450	256	65
Kombinat	3.745	4.100	3.236	86
				79

Iz prikazane tabele se vidi, da poslovni enoti finalnih proizvodov TP Cerknica in TP Martinjak ter tovarna ivernih plošč kumulativne plane presegajo. Tako raznemora visoko doseganje plamskih obveznosti teh poslovnih enot je predvsem posledica naraščanja produktivnosti in ugodnih tržnih pogojev, ki dopuščajo večjo sejsko proizvodnjo.

TLI Stari trg manjka do izpolnitve kumulativnega letnega plana še za 18 milijonov dinarjev proizvodnje. Ta poslovna enota ni dosegla svojega plana zaradi nepredvidenih okvar strojnega parka in zaradi razreza hladovine tanjšega premora.

Zaga Cerknica je najbolj pod planom, saj ji manjka do kumulativne izvršitve kar 81 milijonov dinarjev. Poslovna enota žaga je imela vrsto težav z okvarami strojev, poleg tega pa se ni po planu vključila v obratovanje nova bazenska žaga v Cerknici.

Skladno z naraščanjem proiz-

vodnje se kažejo tudi dobri rezultati v prodaji. Letni plan prodaje, ki znača po družbenem planu 3.500 milijonov dinarjev, je do konca septembra dosežen že s 2.277 milijoni dinarjev ali s 83 %. Na takoj dosežen odstotek so poleg povečane proizvodnje vplivale tudi minimalne zaloge na skladisih tovarn in na skladisih v lukah, kjer je vskladiščeno blago, namenjeno za izvoz v prekomorske dežele.

Plan izvoza znača 2 milijona dolarjev. Do konca septembra smo izvozili za 1.523.000 dolarjev blaga, kar pomeni, da je letni plan dosežen v 9 mesecih letosnjega leta s 76 %. Izvoz je usmerjen predvsem v dežele čvrstih valut: ZDA, Kanado, Francijo, Italijo, Anglijo, Nemčijo, Švico in države Beneluksa. Na zapadni trg smo izvozili za 1.326.000 dolarjev izdelkov ali 87 % skupnega izvoza. Ostalih 13 % blaga je bilo proizvoda v deželah klariških valut: SZ, Izrael, Tunis, Egipt in Grčijo.

Plan pionirjev v osnovni šoli Rakek

Kot vsako leto so tudi letos proslavljali učenci tukajšnje šole svoj veliki praznik.

Na proslavi, katero so pripravili učenči s pomočjo predavateljev, so se vrstile pestre točke — recitacije, glasbene točke itd. Poleg tega pa so svečano izvelili novo vodstvo pionirske organizacije. Pionirji so se že v okviru razredne skupnosti zmenili, kdo bi bil najbolj sposoben opravljati zahtevne naloge pionirske organizacije. Iz svoje sredine so izbrali najbolj sposobne učence, kateri bodo ob pomoči predavateljev dosegli tisti cilj, ki so si ga zadali.

V svojem programu imajo razne nabiralne akcije (krompir, koštanji, šipek), šolske proslave, večjo stopnjo na področju telesne kulture, telovadne nastope, klubski popoldneve, nadalje učno pomolj slabšim učencem, gradnjo športnih objektov ter ureditev zunanjosti pred samo šolo in telovadnico in ureditev šolskega vrta.

Že preteklo leto so dosegli lepe uspehe, letos pa mora biti ta uspeh še večji.

Seveda pa se bodo vsi skupaj potrudili za čim boljši uspeh v

šoli, saj so učenci tukajšnje šole preteklo šolsko leto dosegli najboljši učni uspeh v občini Cerknica.

Novi odbor sestavlja:

1. predsednik: Anica Vidrih;
2. tajnik: Alenka Albreht;
3. blagajnik: Milan Stržaj;
4. zapisnikar: Janja Hladnik.

J. M.

Ustanovljena je nova sekcijska strelcev

Upravni odbor sindikalne podružnice Tovarne pohištva Cerknica je na svoji seji dne 2. 10. 1964 sprejal sklep o ustanovitvi sekcijske strelcev družine »Jezero« Cerknica.

Pobudo za ustanovitev so dali člani kolektiva, ki so včlanjeni v omenjeno družino.

Sekcija trenutno šteje čez 20 članov, ki so vsi zaposleni v TPC. Razpolagajo z inventarjem sindikalne podružnice, kateri se je v večini primerov uporabljal le za sindikalne prireditve.

Za dopolnitve vseh potrebnih rekvizitov bo skrbela podružnica sama.

Ekipa strelcev iz novoustanovljene sekcijske se je že 4. 10. 1964 udeležila tekmovanja v Kamniku, kjer je dosegla tudi dobre rezultate (sedmo mesto).

Koristno bi bilo, da se tega primera poslužujejo tudi ostala podjetja, ki imajo zainteresirane člane za tovrstni šport.

BOŠT

Odprtja muzeja v Cerknici in odkritja spominske plošče prof. Franu Gerbiču se je udeležilo veliko število občanov. Sodelovala je tudi Glasbena matica iz Ljubljane

Kaj smo ugotovili ob mladinskih letnih konferencah

V preteklem obdobju so se vrstile v vseh mladinskih aktivih v občini redne letne konference. Mladina je dokaj kritično pregledala svoje delo v preteklem letu in si okvirno zastavila načrte in naloge za prihodnje obdobje. Na samih konferencah so prisle do izraza nekatere misli in tendence, ki nas resno opozarjajo, da je treba tudi v mladinski organizaciji storiti korak naprej tako v sami organizacijski strukturi, še posebno pa v metodah dela. Tudi v mladinski organizaciji je treba prilagoditi delovanje novim pogojem naše graditve socializma in le-to vskladiti z ustavo, ki nam je prva nakažala kvalitativen skok razvoja samoupravnega sistema na vseh področjih družbe dejavnosti. V vseh teh na novo se porajajočih elementih naše družbene stvarnosti, pa se mladinska organizacija ni takoj znašla, ampak je v njenem delu še vedno prevladoval zgolj prakticizem, kar je povzročalo, da se je organizacija odmikala od življenja in se zapirala v lastne okvire. Zaradi starih oblik dela je bila mnogokrat dejavnost mladine tudi za same mladince neinteresantna, tako, da jih je mnogokrat od dela celo odvračala. Največkrat so v pravem smislu dela samo ožja mladinska vodstva, medtem, ko je precejšen del ostale mladine stal identificirno nekje ob strani, kar je imelo prav gotovo negativne posledice. Tudi

samoiniciativna mladina je prišla pre malo do izraza, zakaj vsi mladinski aktivi so vedno čakali na neke konkretno direktive in napotke za svoje delo. Če pa hočemo razvijati čimvečjo deprofesionalizacijo, moramo nujno najprej okrepliti samoiniciativno in popolno samoupravo v mladinskih aktivih. Ker pa je eden od zelo važnih pogojev za dosegajo omenjenih ciljev izobrazba slehernega mladincu, lahko ugotovimo, kam bo morala biti usmerjena naša dejavnost v prihodnjem obdobju. Nedvomno je skrb za socialistično vzgojo in izobraževanje mladega človeka ena izmed osnovnih nalog mladine, zakaj pomanjkanje dobrega kadra in aktivistov se kaže povsod kot zelo pereča praznina. Seveda pa za vzgojo mladega človeka ni odgovorna samo mladinska organizacija, ampak bodo morala za to poskrbeti tudi razna društva, v katerih mladina deluje, posebno pa še šole, kjer se nekako formira zavest mladega državljanja. Če bi sedaj še v kratkih besedah nakažali dejavnost mladine, mislim, da naj bi bila mladinska organizacija tista, ki bo zadovoljevala preko raznih specialnih organizacij in društv prav sleherne želje in ambicije mladega človeka ter ga postavljala kot subjekt v sredo našega družbenega dogajanja.

FraK

Nekaj o polharjih

Spričo tega, da sta letos hrast in bukev doljko obrodila, so prišli na svoj račun tudi vneti cerkiški polharji.

Gozdna pota proti Slivnici in Javorniku, posebno ob sobotah, ožive, ko hitijo z neštetimi skrinjam, da zasedejo boljša mesta.

V razgovoru s Francetom Klančarjem in Jožetom Mulcem sem slišal marsikatero zanimivo zgodbico, ki se porajajo med polharji, ko čakajo na svojo srečo. Zaupala sta mi, da sta jih letos uplenila kar lepo število, ki presega 80 živalic na vsakega.

Love jih predvsem zaradi okusnega mesa, kožuščka, pa tudi mast je baje dobra za zdravljenje ran.

- BOŠT

Težka je pot do učenosti

Različni motivi so napotili se danje absolvente večerne ekonomsko srednje šole, da so se pred 3 leti vpisali v to šolo. Nekateri so imeli za to veselje ali pa niso imeli možnosti študirati na redni šoli, druge pa je prisilila potreba delovnega mesta, katera je zahtevala večjo strokovno in šolsko izobrazbo.

Mnogi so plačevali šolnino in stroške sami, nekatere pa je štipendiral podjetje. Pridobljeno znanje so s pridom uporabljali na delovnem mestu že v času šolanja. Vsi si želijo, da izpopolnijo znanje v enem od tujih jezikov. Mnogim je delalo težave oddaljenost stanišča, ker se je pouk vršil v popoldanskih in večernih urah. Tako so morali tisti študentje, ki so stanovali izven Cerknici, hoditi največkrat peš. Prisluhnimo, kaj nam povesta dva, ki

sorji so nam bolj malo svetovali. Dalj so sicer okvire teme, vendar ni bila izbira prav lahka. Izbrala sem temo »Čeki v izplačilnem prometu«. Literaturo za to sem dobila v knjižnicah, nekaj pa sem jo kupila sama v Državnem Založbi Slovenije.

Ali čutite še kakšne potrebe po izobraževanju sedaj, ko ste končali srednjo ekonomsko šolo?

Rada bi se naučila še en tuj jezik. Najraje bi izbrala nemščino ali francoščino.

Kakšne načrte imate v bodoče?

Če bi imela možnost, bi še študirala. Predvsem imam veselje za fiziko in matematiko. Dobila sem korajčo, saj vidim, da to mnogo velja. V težkih pogojih te šole

tretje leto pa je ikmetijska združba plačala šolnino v celoti.

Povejte nam vesel in žalosten dogodek v času vašega šolanja!

Zame ni bilo ravno najbolj prijetno. Nasmejali so se vsi ostali sošolci. Profesor Pungartnik me je pri gospodarskem poslovanju vprašal oblike planiranja. Iz prakse sem mu zagotovljal, da so moje razlage popolne. Na koncu zatrjevanja pa mi je profesor povedal, da se moram naučiti tudi tistega, kar je on razlagal. Pri tem se je ves razred smejal.

Tragično pa je bilo letos proti koncu šolskega leta, ko so profesori začeli zahtevati redno plačevanje. Nekaj podjetij in tudi posameznikov je bilo v zamudi in zato tudi Delavska univerza ni imela sredstev. Prišli smo tako dalet, da profesorji niso hoteli več predavati. Iz Ljubljane je prišel profesor Toš in nam povedal, da ne bo predaval, dokler ne dobi plačanega honorarja. Da smo to težavo premostili s pomočjo vseh zainteresiranih faktorjev, se lahko zahvalimo dobrim organizacijim razredne skupnosti, ki je preko komisije stvar uredila. Včasih sem obupaval, ker je število vpisanih hitro padalo. V I. letniku se nas je vpisalo 42. V II. letniku nas je bilo 24. III. letnik pa je končalo 18,

Dan artillerije, 7. oktober, so proslavili tudi streliči

V okviru občinskega praznika in počastitev dneva artillerije je SD »Borac« Velike Bloke organiziralo streško tekmovanje z MK puško dne 7. 10. 1964 na strelišču v Velikih Blokah.

Tekmovanja so se udeležile ekipne iz treh streških družin in se plasirale takole:

- I. mesto ekipa SD »Račna gora«,
- II. mesto ekipa SD »Jezero«,
- III. mesto ekipa SD »Borac«.

Med posamezniki so imeli najboljše rezultate naslednji tekmovalci:

1. Mramor Alojz iz SD »Jezero«,
2. Tome Ivan iz SD »Račna gora«,
3. Lučič Branko iz SD »Borac«.

Ekipi, ki so dosegli prva tri mesta, so prejeli diplome, posamezniki pa praktična darila.

Tekmovanje je zelo dobro uspelo.

BOŠT

Stevilni občani Loške doline, zastopniki sosednjih krajevnih organizacij ZB in še posebno borci Židanškovega bataljona in mladina se je na dan pred občinskim praznikom poslovila od tragično preminulega borca Ladota Kraševca. Tov. Lado Kraševč je že leta 1942 odšel v partizane v 17. letu starosti in je bil najmlajši komandir takarativnih partizanskih edinic. Bil je hudo ranjen in večkrat odlikovan. Po vojni je bil aktivен družbeno političen delavec. Na sliki: zadnje slovo na pokopališču v Podcerkvit

Absolventi ekonomsko srednje šole, ki so uspešno končali dvoletno šolanje v Cerknici

sta v prejšnjem mesecu opravila diplomski izpit.

Tov. Žagar Lill, dovolite nam nekaj vprašanj. Kaj vas je napotilo, da ste se vpisali v večerno ekonomsko šolo?

Vesela sem bila, ko sem videla oglas, Delavska univerza v Cerknici organizira šolo za odrasle. Vpisala pa sem se zato, ker sem že poprej imela veselje za študij, vendar moji pogoji tega niso dopuščali. Med prvimi sem se prijavila in tudi vztrajala do konca. Čaka me še samo zagovor diplomske naloge.

Ali ste v tem času prejemali stipendijo in od kod?

Štipendije nisem prejemala, razen zadnjih 5 mesecev od uprave občinske skupščine Cerknica. Več čas študija sem se vzdrževala sama. Kot trgovska pomočnica sem imela nizko plačo, šolnino pa je bila z ozirom na vsako leto manjše število slušateljev temu primerno večja. Tako sem morala zadnje leto od svoje skromne plače odšteti 8 tisočakov mesečno.

Povejte našim bralcem, kako ste se pripravljali za diplomsko nalogu!

Dolgo se nisem mogla odločiti, kakšno temo naj bi izbrala. Profes-

sem dobro uspela in mislim, da bom tudi v bodoče.

Omenili ste nam težave, prosimo, če nam jih vsaj nekaj naštete!

Pouk smo imeli štiri do pet krat na teden. Stanujem v Grahovem. Do nedavnega je zadnji avtobus odpeljal ob 5 uri. Tako sem šla največkrat peš domov. S štopanjem pa veste, kako je: kadar čakaš, takrat ni nobenega, čeprav sem včasih le imela srečo! S samim študijem pa nisem imela posebnih težav, saj je med sošolci vladala sloga in smo drugi drugemu pomagali.

Da bi dobili boljšo sliko novih ekonomistov, smo nekaj vprašanj namenili tudi tov. Koščak Antoniu.

Pred tremi leti ste se vpisali v večerno ekonomsko šolo za odrasle. Kaj vas je k temu napotilo?

Predvsem sem se za šolanje zanimal sam. Ne smem pa trditi, da me k temu tudi predpostavljajo niso nagovarjali. Odkrito pa povem, da sem predvsem čutil potrebe na delovnem mestu samem.

Kako je bilo z vašim stipendiranjem?

Prvo in drugo leto sem prejemaš polovico stipendije. Zadnje,

in diplomou je polagalo 16 kandidatov.

Kaj mislite v bodoče?

Mirno lahko rečem, da mi bo dolgčas. Do sedaj sem vsak prosti čas porabil za učenje. Zato bom tudi v bodoče poizkušal posečati razne tečaje, seminarje in predavanja. Predvsem se zanimalam za tuj jezik in to za italijančino, katera bi mi bila v mojih komercialnih poslih najbolj dobrodošla.

Zanima nas, kakšne težave ste imeli v času študija?

Težav je bilo veliko. Doživel sem primere, ko sem imel največ učenja, sem imel tudi v podjetju veliko dela. Tako sem moral opraviti delo včasih tudi preko rednega delovnega časa, poleg tega pa se še pripraviti za izpit. Drugo kar je bilo, pa je bila oddaljenost od delovnega mesta in od šole. Tako sem moral velikokrat v zimi peš iz Cerknice v Begunje.

Slišali smo nekaj odgovorov naših diplomantov večerne srednje ekonomiske šole v Cerknici. To so prvi, ki so končali izredni študij. Delavska univerza pa v letosnjem letu organizira II. letnik in se lahko vpšejo vse tisti, ki so pri prvih skupinah po I. letniku končali. Mnenje vseh, ki so letos končali, pa potrjuje dejstvo »Težka je pot do učenosti.«

No

Svojega brata je potegnil iz kupa mrličev

Spomini Rakovčana LUDVIKA DEMŠARJA

(II. nadaljevanje)

Taborišča so bila vse bolj polna. Vsak dan so znova pripeljali nove žrtve. Niso vedeli, kam z njimi. Taborišča so bila natrpana do kraja. Mrličev je bilo vse več in prav neznošno je bilo. Ljudje so masovno umirali od lakote, si iskali hrane in se prebijali skozi življenje, kakor so vedeli in znali. Rešitve niso videli nikjer. Pojavile so se bolezni: kuga, tifus in še celo vrsta drugih. Obdržali so se le tisti, ki so bili fizično odpornejši.

Ludvik Demšar je bil v Dachau že več kot poldrugega leta. Dela v tovarni mesnih izdelkov »Divji konj« je kmalu zmanjkalo. Zato so močnejše ljudi porabili za težja in nevarnejša dela. Med njimi so bila tudi najbolj umazana. Zato so Ludvika in še nekatere njegove sotovariše poslali na delo na najbolj umazano mesto načistov, to je pred sam krematorij. Nemci so se že v tem času zavedali, da se morda zna zgoditi, da jim bo začela teći voda v grlo. Zaveznički so vse bolj prodirali proti Nemčiji, saj so zavezeli že Francijo, Nemčija pa je postala vse manjša in manjša. Treba je bilo zgraditi utrdbe, bunkerje, da bi se lahko branili. Nekaj časa je Ludvik gradil bunkerje. Tu so bili logoraši toliko na boljšem, da so jim nacisti preskrbeli vsaj malo več hrane. Zavedali so se, če jih ne bodo hranili, ne bodo mogli delati in sami bodo šli slej ali prej v pogubo.

Ko so bili bunkerji zgrajeni, je Ludvik Demšar prišel neposredno v krematorij. Logoraše so za delo v krematoriju posebej pripravljali. »V krematoriju sem vozil naprej koks v peči in odvažal pepel požganih mrličev. To je

bilo zame najbolj umazano delo. Bilo mi je neskončno hudo, saj sem bil tedaj v najlepših letih življenja. Na to so nas vso grobostjo prisilili. Nič koliko jih je pri tem končalo prav v krematoriju. Sprva so 4 peči v dachauskem krematoriju lahko »požrle« ljudi, toda kasneje so se mrliči začeli kopici povsod. Nagnjne smo bili tako zaposleni, da smo delali noč in dan brez počitka. Vsaka dva dni sem si vsaj malo odpočil. Toda to na nenavadni način: vrgel sem se v krsto, v kateri so nam pripeljali mrliče, in se pokril s pokrovom

»BRATA STA PRIŠLA ZA MENOJ«

»V januarju leta 1944, so internirali tudi oba moja brata, in sicer Avgusta in Rudolfa. Najprej sta oba prišla v Dachau, potem pa so Rudolfa poslali v taborišče Markirch, Avgusta pa v Buchenwald.«

Toda Ludvikov brat Avgust je kmalu postal žrtev nacizma. Ustrelili so ga in pripeljali nazaj mrtvega v Dachau.

»Ko sem naslednjega dne zjutraj prišel na delo, nas je čakalo spet, kot običajno, kakih 400 no-

vedela zakaj. Ali naju bodo za kazeno živa zakopali? Odredili so nama delo. Skladati sva morala mrliče drug poleg drugega. Dva pa sta jih metala v jamo. Tu pa se je zgodilo nekaj strašnega. Eden od obeh, ki sta metala mrliče v jamo, je prezgodaj spustil žrtev, tako da je truplo poleg mene priletelo na glavo. Naenkrat sem ves njegov zdrob dobil v glavo. Bil sem krvav in umazan. Truplo se je namreč precej seciralo in so slabši šivi ob udarcu popustili. Držal sem zaprta usta kolikor sem mogel. Nekaj dni se hrane nisem pritaknil.«

Prihodnjič:

Ko so prišli zaveznički

ter malo zadremal. Lahko bi se zgodilo, da bi »krsto« odnesli in jo zakopali z menoj vred. Toda to sem sedaj veliko laže prenašal, saj sem takoj in tako računal, da ko bomo pokurili vse žrtve nacizma, bomo prišli na vrsto tudi mi.«

vih mrličev. Najprej smo jih moralni vse sleči. Obleka je šla v desinfekcijo, da bi jo lahko nosili drugi jetniki. Ob prvem, ki sem ga potegnil iz kupa mrličev in ga začel slačiti, so me sprelevali čudni občutki. Ustrašil sem se, da menda ni to naš Gustl, sem si dejal. Že iz otroških let sem se spomnil, da je imel rdeč madež na koži na roki. Sprva nisem bil popolnoma prepričan, ali je res, ali ne. Pogledal sem muše zobe in videl, da ima spodnji zob odlomljen. Tega je imel že doma in to je bil tudi zadnji dokaz. Ko sem ga hotel popolnoma sleči so me ne vem zakaj — poklicali na drugo delo.«

Njegovega brata so slekli drugi. Mrliče so vozili in vozili pred krematorij. Peči niso vsega prenesle. Zato so se nacisti odločili, da je treba žrtve čimprej zakopati. Naložili so jih na voz, prav tako tudi Ludvikovega brata, in jih odpeljali na hrib. Tam je skupina 70 ljudi že kopala jame. Med njimi je bil zakopan tudi Ludvikov brat Gustl, kakor ga imenuje.

ZGODILO SE JE NEKAJ STRAŠNEGA

Tudi Ludvik je pomagal voziti mrliče, žrtve nacistov, na hrib nedaleč od Dachaua. Po 25 so jih naložili na voz. Tistega dne so peljali trikrat.

»Ko smo tretjič pripeljali na hrib pred jamo, so mene nacisti s tovarem poslali po lestvi v jamo. Spogledala sva se in nisva

Ludvik je moral veliko prestati. To so samo drobne zgodobice izmed neštetih. Vsega se še živo spominja in rad pripoveduje o tem otrokom in vsakemu, ki ga obišče. Moral je spet nazaj k umazanem delu. Niso mu prizanesli. Saj si je po eni strani s tem iz dneva v dan reševal življenje.

»Nekoga dne, že proti koncu 1944 leta, so se bližali že zaveznički, sem delal v krematoriju. Med drugimi mrliči so pripeljali tudi mrtve novorojenčke. Stiri sem prijet za nožice in jih potisnil v peč. Ko se danes spominjam teh dogodkov, mi postaja strašno, vendar človek in nihče drug ne prenese toliko.«

TEDEN DNI JE KURIL ARHIV

Proti koncu vojne, ko so nacisti videli, da so že poraženi, so cele kompozicije vlakov stale na dachauski železniški postaji. V vagonih so bili sami mrliči. Niso jih več žgali v krematoriju, ker ni bilo časa. Treba je bilo zbrisati sledove. In prav Ludvik Demšar je bil tisti, ki je sedem dni kuril nacistični arhiv iz Dachaua. Kar mu je tako prišlo pod roke, da ga ni nihče opazil je skril in vzel. Toda nemogoče si je bilo kaj več prilastiti, saj so nacisti bdeli nad njim z brzostrelko. Ludvik ima doma polno škatlo dragocenih dokumentov in fotografij iz zloglasnega Dachaua.

Milan Živkovič

40-letnica cerkniške godbe

Cerkniška godba na pihala je 40-letnico svojega obstoja proslavila s koncertom. Ob tem pomembnem dogodku so člani godbe dobili nove uniforme.

V počastitev občinskega praznika 19. oktobra je dramska skupina DPD Svoboda iz Loške doline uprizorila enodejanko Izdajalec. Z igro so gostovali v Novi vasi, Begunjah, Babnem polju in Starem trgu. Na sliki prizor iz enodejanke Izdajalec

Nov planinski dom na Slivnici, ki je že močno obiskan z domaćimi in tujimi gosti

Dom na Slivnici

Knjižnica v Cerknici dobro posluje. Dobre knjige so dobile svoje mesto med prijatelji in mladino
(Foto Urbas)

Gasilska desetina Kovinoplastike Lož po uspešno končanih gasilnih vajah

redno obratuje

Izreden razgled iz doma na Slivnici na cerkniško dolino s cerkniškim jezerom bo prav gotovo privabil veliko število turistov, ki bodo poleti uživali v planinskem miru, pozimi pa na prostranih smučiščih

Se nadalje oblačno vreme z vmesnimi padavinami. Proti koncu tedna izboljšanje s temperaturami od 3 do 9 stopinj. Na Jadranu burja.

»Glas Notranijske«
Izbaja mesečno – Izdaja ga občinski odbor SZDL Cerknica – Urejuje uredniški odbor – Glavni in odgovorni urednik: Dane Mazi – Člani uredništva: Franc Tavželj, Slavko Brglez, Slavko Tornič in Milan Strle – Tehnični urednik: Janko Novak – Korektor: Janez Lavrenčič – Tisk: CZP »Kočevski tisk« Kočevje – Letna načrtnina 240 din – Rokopisov in risb ne vračamo

NOGOMET NA RAKEKU

RAKEK : MOTVOZ
(GROSUPLJE) 7 : 0 (2 : 0)

Igrisče NK Rakeka na Rakeku
Prvenstvena nogometna tekma
I. razreda Ljubljanske podzvezze.
Rakek je zmagal z zelo visokim rezultatom, vendar je zapravil veliko priložnost, da bi zmagal s še večjim izkupičkom. S tako igro je moštvo Rakeka dokazalo, da je najboljše v tej skupini in bilo bi realno, da se uvrsti v višji tekmo-

valni razred. Spomnimo se preteklih tekmovanj, ko je Rakek ravno tako kot sedaj bil najboljše moštvo, vendar je na samem koncu odpovedal. Ne mislim zagotovljati, da bo Rakeku tudi takrat »ušlo« prvo mesto, toda posamezni izpadi kažejo neresnost.

Na tej tekmi ni bilo slabega igralca v Rakovškem moštvu. Gole so dosegli: Mlačar Janez 4, Bajc Marjan 2 in Mišič Branko 1.

Nagradno vretno

1. protivni veznik
2. površinska mera
3. oziralni zaimek
4. mlinski žleb
5. nato, potem
6. glavno mesto Turčije
7. popularni sodobni avstrijski dirigent (Herbert von ...)
8. priimek prve slovenske filmske igralke
9. mestni gostinski objekt
10. priroda, natura
11. najpomembnejše bolgarsko pristanišče
12. samec poljske ptice
13. zgoden
14. egiptovski bog sonca
15. polmer, radij

ZAHVALA

Ob smrti moje matere MARIJE ZGONC se najlepše zahvaljujem vsem vaščanom vasi Iga vas, ki so moji materi mudili svojo pomoč, kot tudi za izrečeno sožalje in pri udeležbi na zadnji poti. —

Ivan Zgonc, Kočevje.

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

RAKEK : IHAN 2 : 2

Igrisče NK Ihana v Ihanu

Prvenstvena nogometna tekma I. razreda.

Derbi I. razreda se končal brez odločitve, kar bolj ustrezata moštvi Rakeka, tak je rezultat dosežen v Ihanu. Gola za Rakek je dosegel Mlačar Janez.

Najboljši v moštву Rakeka je bil vratar Čonda, ki je med drugim ubranil enajstmetrovko v zadnji minutni igri.

RAKEK : LOGATEC 2 : 1 (1 : 0)

Igrisče NK Rakeka. Prvenstvena nogometna tekma I. razreda. Notranjski derbi je pripadel nekoliko boljšemu moštву Rakeka, kateri je nastopil brez nekaterih standardnih igralcev. Kje je tekmovalna resnost? Čonda in Stojkovič sta bila odsotna zaradi družinskih opravil, vendar Mlačarja ne more opravičiti noben izgovor. Mlačar je dober igralec, lahko rečemo najboljši strelec I. razreda, vendar njegovo športno obnašanje ne ustrezata njegovim igralskim sposobnostim.

Prvi gol je dosegel Mišič Branko iz solo prodora drugega pa Korošec po dobro izvedenem kornerju.

Omeniti je treba zelo grobo igro Logatčanov, ki so poškodovali mladega in zelo dobrega vratarja Urbasa Francija, kateri je moral biti dalj časa v bolnici zaradi poškodov prsnega koša in glave.

Pri Rakeku sta bila najboljša mlada igralca Urbas Francij v obrambi in Mišič Branko v napadu.

19. oktober
občinski
praznik

V počastitev občinskega pravnika 19. oktobra je krajevni odbor ZB Loška dolina organiziral srečanje preživelih borcev Zidanškega bataljona na Babni polici. Po srečanju so borce naslednjega dne položili tudi venec pri spomeniku padlih borcev in žrtev fašizma na Ulaki. Na sliki: sprejem borcev Zidanškega bataljona v Starem trgu

Cerkničan, prof. Fran Gerbič skladatelj in ustanovitelj slovenske opere

(Nadalj. s prejšnje številke)

Največje zasluge za razvoj glasbene dejavnosti in sploh slovenske kulture pa si je Gerbič pridobil nedvomno z ustanovitvijo slovenskega gledališča ali natančneje ustanovitvijo slovenske opere. Kaj pomeni Fran Gerbič za slovensko opero, nam jasno pove citat iz zgodovinske študije Janka Travena »Ob rojstvu slovenske opere«:

»Ignacij Borštnik in Fran Gerbič sta tisti slovenski zgodovinski osebnosti, na kateri je v največji meri vezan preporod slovenskega gledališča v 90. letih in ki hkrati po svojem delu oznamenjujeta podstavo za prehod slovenskega dilentantizma v novo obdobje korenitejše igralske odgovornosti in početkov oblikovanja poklicnegga in stalnega gledališča.«

Da bi dojeli pravi pomen njegovega dela, je nujno potrebno vsaj v glavnem poznati okoliščine in takratne tako politične kot splošno kulturne razmere v Ljubljani. Politične razmere niso bile niti najmanj ohrabrujoče. Nemurstvo, ki je bilo v razcvetu, je bilo pripravljeno ostro nastopiti proti vsakršni slovenski dejavnosti. Težave so bile tudi z občinstvom, ki je bilo

navajeno nemških predstav in so se le s težavo privadili na slovenske. Ena ne majhni težav je bilo tudi finančno vprašanje in je bila tako ustanovitev slovenske opere kot tudi predstave precejšnje tveganje. Če k vsemu temu prištejemo še to, da Gerbič za svoje predstave ni imel na razpolago niti poklicnih pevcev niti najboljših orkestrašev, nam postane vse skupaj nekoliko bolj jasno. Da bi bile težave popolne, se je še vodstvo Dramatičnega društva postavilo na stališče, da so zaenkrat potrebine samo obnovitve manj zahtevnih glasbenih del in igrič. Vse to je imel Fran Gerbič in njegovi sodelavci proti sebi, ko si je postavil za cilj ustanovitev slovenske opere. Gerbič je skušal premostiti vse te težave z uvedbo operetnih predstav. Te predstave naj bi po eni strani pritegnile slovensko občinstvo, ki bi se ob lahkotni glasbi in zabavnem besedilu laže privadilo na slovenske predstave. Po drugi strani pa naj bi opereta pomagala vsaj do neke mere gledališki blagajni iz finančnih težav. Tako je Gerbič leta 1887. pripravil in izvedel Zajčjevo opereto »Mesecnica«. Sledilo je še več predstav, nato pa je prišla katastrofa:

požar v deželnem gledališču, ki je pogorelo do tal. S tem je bilo to živahnno delovanje za nedoločen čas prekinjeno. Vendar ne za dolgo. Kmalu so ponovno pričeli s predstavami v dvoranici Citalnice. Prvo operno predstavo pa je Gerbič izvedel 25. marca 1889. leta in sicer Bloudkovo opero »V vodnjaku«. Kritika kot občinstvo je predstavo navdušeno sprejelo. Pomenje predstave za takratno slovensko kulturo spoznamo iz članka, objavljenega v Slovenskem narodu pred predstavo:

»Domača umetnost slavila bode v ponedeljek, dne 25. t. m. velik korak v svojem napredku. Prvikrat pela se bode ta večer na slovenskem odru opera. Ta dan bode torej v zgodovini in razvoju domača umetnosti jako pomemljiv, kajti pomenja nam porod oper, vrhunc glasbeno-dramatičnih predstav« (J. Traven: Ob rojstvu slovenske opere).

Vsi kritiki so dali enodušno priznanje Franu Gerbiču, ki je opero prevedel iz češčine in jo v celoti naštudiral ter vodil kot dirigent.

Leta 1892 je izbral Gerbič za zaključek sezone izvedbo nekaterih odломkov iz znanih opernih del. Takrat so časopisi zapisali:

»... saj so znane zasluge, ki se jih je pridobil prof. Gerbič za slovensko opero v Ljubljani. Dosejal je v času, ko v Ljubljani nismo imeli nobenih operetnih predstav, ter je s svojo častito obiteljo ustanovil slovensko ope-

ro v Ljubljani, ki danes lepo napreduje, vsaj ponosni smo biti, da je Ljubljana danes jedino mesto na slovenskem jugu, ki ima stalno opero. Belgrad je nima in Zagreb pa je na vzhod temu, da je imelo hrvaško gledališče petnajstkrat večjo podporo nego jo imamo mi, ni mogel vzdržati. To so člinitelji, katere nam je uvaževali in priznati, da je ravno g. Gerbiča zasluga, da imamo v Ljubljani opero. G. prof. Gerbič pustil je svoje odlično mesto na konservatoriju v Lwovu ter je prišel zato v našo sredo, v srce slovenskega gibanja in delovanja, da tu koristi narodu, zlasti pa da kot izkušen glasbenik povzdigne slovensko umetnost. In to je tudi storil ...«

Kot skladatelj je dal Gerbič Slovencem prvo slovensko simfonijo — Lovska simfonija, kantato za orkester in zbor »Oče naš«, dve operi »Nabor« in »Kres« (prva je bila 1. 1925 izvajana v ljubljanski operi) in druge orkestralne skladbe. Velika je njegova zavzetost raznih zborovskih skladb za mešane in moške zborne med katerimi so znani zlasti Lovska, Lahko noč, Deklica mila, Slanca, Vabilo, Pastirček, Rožmarin in druge. Precej znani so tudi njegovi samospesi (Milotinke).

Za svoje veliko poslanstvo bo ostal Fran Gerbič za vedno z zlatimi črkami zapisan v zgodovini slovenske glasbe.

Mirko Reboli

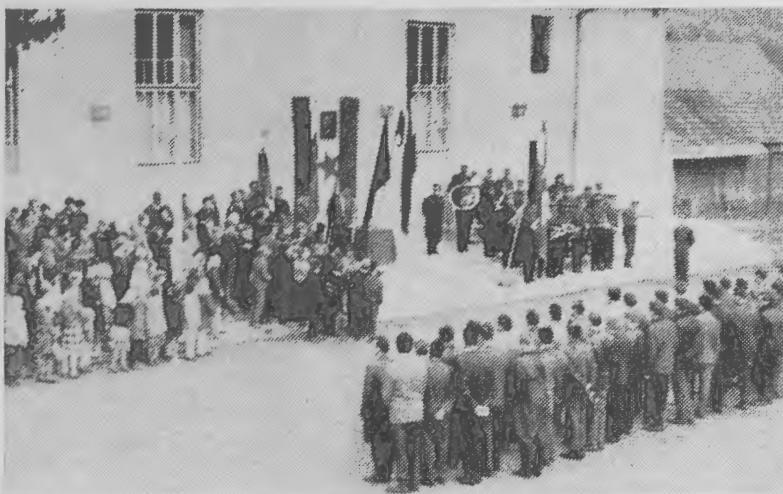
DELAVSKE ŠPORTNE IGRE V STAREM TRGU

V počastitev občinskega praznika 19. oktobra je sindikalna podružnica KOVINOLASTIKA-LOŽ organizirala tekmovanje v delavskih športnih igrah. Tekmovanje je bilo razpisano v naslednjih disciplinah: odbojki, namiznem te-

REZULTATI TEKMOVANJA:

ODBOJKA

Kovinoplastika — Brest 3 : 0
JNA Velike Bloke — Brest 3 : 1
Kovinoplastika — JNA 3 : 1

Otvoritev delavskih športnih iger na telovadišču TVD »Partizan« v Starem trgu

nisu, šahu, streljanju z zračno puško, ocenjevalni vožnji z mopedi in osebnimi avtomobili.

Kljub temu, da je sindikalna podružnica Kovinoplastika—Lož razpisala tekmovanje prvič in v sorazmerno neugodnem času zaradi jesenskih dni, je bil odziv sindikalnih podružnic in pa pričakovani garnizon JNA Velike Bloke proti pričakovanju velik. Skupno so se tekmovalci udeležili tekmovalci sindikalnih podružnic Lesno industrijskega kombinata »Brest« iz Cerknice, Gozdne obrate Cerknica, lesneg obrata »Marof« Stari trg, »Kovinoplastike« iz Loža in pričakovani JNA iz Velikih Blok.

V vseh disciplinah se je tekmovanje pričelo hkrati ob 9. uri. Odbojkaši in strelec so tekmovali na telovadišču »Partizana«, šahisti v klubskih prostorih pod kino-dvorano, v namiznem tenisu v Osnovni šoli, tekmovalci v ocenjevalni vožnji z mopedi in osebnimi avtomobili pa so startali na parkirnem prostoru.

NAMIZNI TENIS

JNA Velike Bloke — Brest 3 : 0
Kovinoplastika — Brest 3 : 2

TVD »PARTIZAN« RAKEK marljivo dela

To marljivo društvo deluje redno že drugi mesec. S svojim načrtom delom je pridobilo veliko število (150) vnetih in navdušenih pristašev telesne kulture.

Kader je mlad in v večini tudi izkušen, kar je samo pohvalno. Odbor društva je v stalnih stikih s članstvom in vsak najmanjši problem takoj rešijo.

Edini problem, ki tare društvo, je premalo finančnih sredstev, saj rabi društvo še veliko orodja in pa za poravnavo tekočih računov kot npr. elektrika, ki je zelo draga.

Kovinoplastika — JNA
Velike Bloke 3 : 5

ŠAH

Brest — Kovinoplastika 3½ : 1½
Kovinoplastika — Gozdni obrat
Cerknica 5 : 0
Gozdni obrat — Brest 1 : 4

STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO

Od 150 možnih krogov so osvojili:
Kovinoplastika Lož 109 krogov
Brest Cerknica 99 krogov
Kovinoplastika Lož 91 krogov

V ocenjevalni vožnji z osebnimi avtomobili je osvojil:

- I. mesto Pirnat Jože Kovinoplastika Lož
- II. mesto Šega Andrej Brest Cerknica
- III. mesto Meden Marjan Brest Cerknica

V ocenjevalni vožnji z mopedi je osvojil:

- I. mesto Avsec Franc Brest Cerknica
- II. mesto Škrl Anton Brest Cerknica
- III. mesto Kebe Alojz Brest Cerknica

V skupni oceni je sindikalna podružnica LIK »Brest« Cerknica osvojila skupno 32 točk; 28 točk Kovinoplastika Lož, 10 točk JNA Velike Bloke, 2 točki Gozdni obrat Cerknica, brez točk Obrat »Marof« Stari trg.

Prehodni pokal Občinskega sindikalnega sveta je osvojila sindikalna podružnica LIK »Brest« Cerknica.

Predsednik občinskega sindikalnega sveta Tone Bavdek predaja prehodni pokal zastopniku sindikalne podružnice LIK Brest iz Cerknice

dikalna podružnica LIK »Brest« iz Cerknice, ostale zmagovalne ekipe pa so prejele pokale in de narne nagrade.

Organizacija tekmovanja je bila kljub dolgotrajnemu slabemu vremenu kar dobra. Organizator tekmovanja in tekmovalci so usvojili predlog, da bi delavskih športnih igre v počastitev Občinskega praznika 19. oktobra postale tradicionalne.

S. B.

Ob zaključku tekmovanja delavskih športnih iger in njihovem pomenu je spregovoril predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Tone Bavdek

Cerkniško jezero je že pokazalo svojo pravo podobo, saj je voda segla že do roba nasipa. Prebivalci cerkniške doline nestreno pričakujejo kdaj bo voda stalno ostala v jezeru, ker so projekti za napravo jezu že idejno rešeni.